

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

Hry s rostlinami v zájmových činnostech dětí

Games with plants in after school activities
of children

Bakalářská práce

autor bakalářské práce:

Hana Vinohradníková

Vychovatelství, kombinované studium

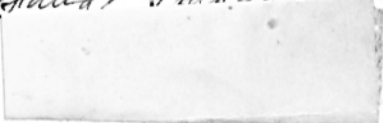
vedoucí bakalářské práce:

Doc.Ing. Jitka Vodáková, CSc

2007

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením
Doc. Ing. Jitky Vodákové, CSc. V práci jsem použila informační zdroje uvedené
v seznamu.

Pečky, 20. března 2007

Jitka Vodáková

Děkuji Doc. Ing. Jitce Vodákové, CSc., za její cenné rady a pomoc při přípravě a zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Úvod

1. Teoretická část

1.1. Klíčové slova

1.2. Obecná charakteristika mladšího školního věku

1.3. Psychologický vývoj osobnosti

1.4. Pedagogické pojmy hry a pedagogický význam hry v mladším školním věku

1.5. Metody pedagogického výzkumu

2. Stručný popis práce

2.1.1. Práce s dětmi

3. Metodika práce a charakteristika obou skupin

3.1. Charakteristika skupiny

3.2. Metodika vytvoření pracovní hry

3.3. Metodika hodnocení

4. Souhrn hry a jejího hodnocení

4.1. První pracovní hra

4.2. Pedagogický význam hry a jejího hodnocení

4.3. Druhá pracovní hra

Anotace

Bakalářská práce obsahuje soubor her s rostlinnou tematikou zaměřenou na mladší školní věk.

Vycházím z pedagogických a psychologických poznatků, které jsem čerpala z odborné literatury. Soubor her rozvíjí komunikační a sociální schopnosti, smyslové vnímání, praktické dovednosti a schopnost koncentrace. Ve druhé části bakalářské práce jsem uvedla konkrétní hry, které jsem ověřila v praxi a dodala k nim podrobné rozborů činnosti a metodiky.

Obsah	
Úvod	6
1 Teoretická část	7
1.1 Klíčová slova	7-08
1.2 Obecná charakteristika mladšího školního věku	9-10
1.3 Psychologický rozvoj osobnosti	11-13
1.4 Pedagogické pojetí hry a pedagogický vývoj dítěte v mladším školním věku	14-16
1.5 Metody pedagogického výzkumu	17-19
2 Stanovení cíle práce	20
2.1 Cíl práce a úkoly	20
3 Metodika práce a charakteristika cílové skupiny	20
3.1 Charakteristika skupiny	20-21
3.2 Metodika vytvoření souboru her	21
3.3 Metodika hodnocení	21-22
4 Soubor her a jejich hodnocení	23
4.1 Rostlinné pexeso	23-25
4.2 Poznej zeleninu a ovoce po hmatu, čichu a pohledem	25-27
4.3 Co nepatří do řady	27-29
4.4 Kdo si nejvíc pamatuje	29-31
4.5 Bramborový závod	31-33
4.6 Přenášení ořechů	33-35
4.7 Zkouška všímavosti	35-37
4.8 Doplnovačka	37-38
Závěr	39
Seznam použitých informačních zdrojů	40-41
Přílohy	42-48

Úvod

Tato bakalářská práce je součástí souboru čtyř prací zaměřených na mladší školní věk. Je zde kladen důraz především na psychologický rozvoj osobnosti dítěte tohoto věku.

Hra je významným výchovným prostředkem, který ovlivňuje každého jedince už od raného věku. Děti si v poslední době stále méně hrají i ve volném čase. Tak se projevuje vliv televize, počítačů a pasivní zábava nahrazuje aktivní hru. Hodnota her je v jejich podmanivosti a spontánnosti, kdy dovedou udržet zájem a přimět k vyššímu výkonu, rozvíjet sociální citění a učit spolupráci.

Při zkoumání vlivu her dojdeme k tomu, že hry mají významné místo při pěstování vůle a sebeovládání. Děti mívají radost ze hry samé, přesto velmi záleží na dobré přípravě a správném vedení.

Výběr tématu bakalářské práce byl ovlivněn mým vztahem k dětem a přírodě. Děti často projevují zájem o dění v přírodě, kladou si otázky a hledají na ně odpovědi. Mým úmyslem bylo vytvořit soubor her s rostlinami, který by děti zaujal a rozšířil jejich znalosti o přírodě. Doufám, že tyto hry nejen děti poučí, ale také pobaví.

Tato bakalářská práce je zaměřena hlavně na děti mladšího školního věku s přihlédnutím k rozvoji osobnosti člověka.

Soubor her, který jsem vytvořila, by měl sloužit k rozšíření jejich dosavadních znalostí a zároveň by měl podpořit jejich spolupráci. Měl by je naučit využívat různé informační zdroje a zároveň i samostatnosti v rozhodování.

Myslím si, že některé hry budou lépe přijaty chlapci, jiné spíše děvčaty. Domnívám se, že největší problém budou děti mít se čteným textem a zpracováním informací písemnou formou, protože se jedná o děti z druhých tříd a jejich návyky nejsou v tomto směru ještě zcela zautomatizované.

Při hodnocení jednotlivých her jsem použila hlavně metodu pozorování a rozhovoru.

1 Teoretická část

Teoretickou část jsem zaměřila na vývoj osobnosti z pedagogického a psychologického hlediska v mladším školním věku.

Na podkladě odborných informací jsem se pokusila vytvořit soubor her s rostlinami, který by děti zaujal, pobavil, rozšířil jejich znalosti, přiměl je ke zvýšené spolupráci a aktivně využil jejich volný čas.

Formou ankety jsem chtěla zjistit, která z her děti nejvíce zaujala a porovnávala jsem výsledky mezi chlapci a děvčaty.

Cílem mého výzkumného úkolu bylo:

- Vytvořit soubor her s rostlinami, který bude rozvíjet poznání, smysly, kolektivní spolupráci a pohybové schopnosti dětí.
- Vyzkoušet tento soubor her v praxi a zjistit jeho oblíbenost u dětí.
- Zjistit vliv her na vzájemné vztahy v oddělení ŠD.

1.1 Klíčová slova

Hra – forma činnosti, která se liší od práce i od učení s pevnými pravidly. Hra má řadu aspektů: poznávací, procvičovací, emocionální, pohybový, atd. Zahrnuje činnosti od jednotlivce až po velké skupiny. Pozornost věnujeme průběhu hry. (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s.78)

Osobnost – (1) Osobnost je individuální jednota duševních vlastností a dějů založená na jednotě těla, utvářená a projevující se ve společenských vztazích. (Helus, Z.)

- *rozvoj osobnosti* Lit.: Nakonečný, M.: Základy psychologie osobnosti, Helus, Z.: Pojetí žáka a perspektivy osobnosti. (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s.141)

Osobnost – Osobnost je pro člověka úkolem. Osobností se žák nerodí, ale postupně se jí stává. (Helus, Z.)

- *rozvoj osobnosti* Lit.: Nakonečný, M.: Základy psychologie osobnosti., Helus, Z.: Pojetí žáka a perspektivy osobnosti. (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s.141)

Skupina – Za skupinu je obvykle považován soubor 2 nebo více osob, které sdílejí pocit příslušnosti ke skupině a jsou k sobě vázány relativně stabilními vzorci sociální interakce. Z pedagogického hlediska jde obvykle o tzv. formální skupiny, jako je třída žáků, učitelský sbor aj. (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s. 200)

Mladší školní věk – Lze jej vymezit jednak časově (přibližně mezi 6-10 rokem), jednak docházkou (1.-4. ročník školní docházky). (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s.120)

Pozorování – V pedagogice metodou empirického výzkumu. Rozlišujeme pozorování strukturované, polostrukturované a nestrukturované (volné). (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s.164)

Rozhovor – Výzkumný prostředek používaný při dotazování. Přímá komunikace výzkumného pracovníka s respondentem či informantem. Je zaznamenáván a později analyzován. (Průcha, J. Walterová, E. Mareš, J. 1995, s.190)

1.2 Obecná charakteristika mladšího školního věku

Mladším školním věkem označujeme období od šesti do jedenácti let. Název odkazuje na sociální zařazení dítěte. Dítě se stává školákem. Vstup do školy je velkou událostí, která má významné důsledky pro jeho další vývoj.

V tomto období dochází k značným pokrokům v rozvoji osobnosti dítěte. Zaznamenáváme rozvoj poznávacích procesů, citů a vůle. Soustavnou prací ve vzdělávacím procesu si děti rozšiřují znalosti, vědomosti a představy, které formují abstraktní myšlení a vedou k zobecňování.

Dítě začíná chápat smysl školního vzdělávání, dokáže rozvinout svoji autoregulaci (sebeřízení, sebeovládání, sebeaktivizaci).

Fyzický vývoj

Vývoj dítěte v mladším školním věku neprobíhá překotně a fyzické změny jsou plynulé. Kosterní skelet roste pravidelně a je ovlivněn i genetickými faktory každého jedince. Dochází k výrazným změnám především ve stavbě kostí v místech úponů a šlach. Proces osifikace ruky není ještě ukončen. V tomto období se vyměňuje mléčný chrup za trvalý. Vizually se dítě jeví vyšší a štíhlejší než v předcházejícím vývojovém období.

Motorický vývoj

Dítě v mladším školním věku ovládá lépe svou motoriku. Je schopné zvyšovat svou přesnost, rychlost, obratnost a sílu. Centrální nervový systém se nachází ve vývoji, který mu umožňuje ovládat a koordinovat pohyby rukou. Dítě je stále více schopné jemných pohybů, které jsou potřebné k psanému projevu.

Intelektuální vývoj

V souvislosti se vstupem do školy dítě prožívá potřebu obstát, předvést se v tom nejlepším světle, mít úspěch a sklidit pochvalu. Jeho vnímání je jasné, představivost živá. Dítě je schopné ovládat svou pozornost a využívat zkušenosti. Paměť se stává vyvinutější a vytváří předpoklady k rozvoji slovně logické paměti.

Řeč dítěte je již do značné míry rozvinutá a slovní zásoba poměrně bohatá. Dítě dokáže provádět základní intelektuální operace: analyzuje, vyvozuje, usuzuje,

zkouší, porovnává a zobecňuje. Činnost dítěte může směřovat i ke vzdálenějším cílům, učí se ovládat své city a sebehodnocení.

Dítě vstupem do školy, která má své tradiční složení a hierarchii, získává zkušenosti s učitelem a se spolužáky. Role jsou vymezeny poměrně přesně: učitel je autorita a dítě na počátku školní docházky má snahu se s ním identifikovat. Dítě se chce svému pedagogovi co nejvíce přiblížit, aby získalo jeho přízeň. Základem jeho činnosti se stává učení a schopnost plnit zadané úkoly.

Škola je specifickým sociálním prostředím, které má své tradiční složení a rozdělení rolí. Představuje ji především autoritativní role učitele a role spolužáků, kteří jsou definováni vztahem rovnosti. Zvládnutí role spolužáka je součástí adaptace na školu. Znamená také ztrátu výlučné pozice, protože dítě je pouze jedním z mnoha členů třídy. Za příznivých okolností je postupně kompenzována pozitivní akceptací spolužáky a statutem, který dítě ve třídě získá. (Langmeier, J. Krejčířová, D. 1998)

1.3 Psychologický rozvoj osobnosti

Mladší školní období je označováno zpravidla věkem od 6 do 12 let. Svět školy skutečně poznamenává toto období rozhodujícím způsobem. Změny se nezdají tak převratné jako v útlém a předškolním dětství. Někdy je označujeme také za období latence – tedy jako etapu, kdy je ukončena jedna část psychosexuálního vývoje a kdy základní pudová a emoční složka osobnosti dřímá až do začátku pubescence.

Kdybychom chtěli celé období psychologicky nějak celkově smysluplně charakterizovat, patrně bychom je mohli označit jako věk střízlivého realizmu. Školák je plně zaměřen na to, co je a jak to je. Chce pochopit okolní svět a všechny věci v něm „doopravdy“. Tento charakteristický rys školního dítěte můžeme pozorovat v jeho mluvě, v kresbách, v písemných projevech, ve čtenářských zájmech i ve hře. Ve hře se také projevuje snaha o věrné zpodobení úloh, které představuje, nebo o provedení konstrukcí, jež pokud možno věrně odpovídají skutečné předloze. Zpravidla je realizmus školáka zprvu závislý na tom, co mu autority (rodiče, učitelé, knihy) povědí, je to realizmus „naivní“, a teprve později se dítě stává kritičtější, a tedy i jeho přístup ke světu je „kriticky realistický“ - to už se ohlašuje blízkost dospívání.

Ve školním věku je a chce být ovšem dítě plně aktivní ve svém vztahu ke světu - není jen pasivní obětí vnějších podmínek, ať už je hodnotíme kladně nebo záporně. Proto rodina a škola, které je nutí jen k trpnému přijímání poznatků a způsobů chování nevyužívají jeho vývojových možností.

Dítě chce věci prozkoumat, a to skutečnou reálnou činností. Proto jsou tak oblíbené všelijaké „pokusy“ a zkoušení různých možností, především v technických oblastech.

Realistické zaměření mladšího školního věku se zdá být charakteristickou známkou tohoto období i v rychlých historických proměnách: prokazovali je badatelé na počátku tohoto století a proniká v této vývojové etapě i dnes. (Langmeier, J. 1998, s.117-121).

Základní schopnosti a dovednosti u dětí mladšího školního věku jsou do značné míry závislé na *tělesném růstu*. Ten je během tohoto období většinou rovnoměrně plynulý. Studie však naznačují, že individuální růstové křivky jednotlivých dětí se značně liší.

Významně a souvisle se během celého období zlepšuje *hrubá i jemná motorika*. Motorické výkony nezávisí ovšem jen věku, ale i na vnějších podmínkách: jsou-li vhodně podporovány, vykazují rychlejší a diferencovanější vzestup. Rozdíly mezi dětmi v pohybových dovednostech mohou být tedy podmíněny tím, jak rodiče své děti povzbuzují, nebo naopak jejich aktivitu tlumí.

Druhá složka senzomotorické aktivity, *smyslové vnímání*, se soustavně vyvíjí. Ve všech oblastech vnímání (zejména zrakového a sluchového) pozorujeme ve školním věku právě z tohoto hlediska výrazné pokroky. Dítě je pozornější, vytrvalejší, všechno důkladně zkoumá, je pečlivé a ve vnímání méně závislé na svých okamžitých přáních a potřebách.

Nejen motorika a smyslové vnímání se ve školním věku zdokonalují a rozvíjejí do složitých, vzájemně propojených forem. Také *řeč*, která lidskou činnost řídí a která dovoluje další kvalitativně nový rozvoj v celé oblasti chování a prožívání, se výrazně vyvíjí. Počet slov, která dítě v té době aktivně užívá nebo jim pasivně rozumí, je už na začátku školní docházky značný a stále stoupá. Příhoda (1963) uvádí starší studii spolupracovníka Divokého, který na základě zkoušky sestavené z výběru slovníku Vášova-Trávníčkova, dospěl k následujícímu průměrnému počtu osvojených slov:

Děti 7 leté znají průměrně 18 633 slov;

Děti 11 leté 26 468 slov;

Děti 15 leté 30 263 slov (tj. asi 70 % celkové zásoby slov obsažených ve slovníku).

Rychlý vývoj řeči podporuje také rozvoj *paměti*, která se může opírat o systém slovních výpovědí a není už tolik závislá na okamžitých afektech, jež v předškolní době ze všeho nejvíc určují výběr přijímaných informací i způsob jejich zpracování. Školní dítě začíná samo využívat i různých záměrných paměťových strategií, například strategii opakování (tj. materiál určený k zapamatování si dítě pro sebe opakuje stále dokola).

Role školáka představuje variantu, která z hlediska jejího nositele není výběrová - dítě ji obvykle získává automaticky, po dosažení určitého věku a jemu odpovídající vývojové úrovni. V tomto smyslu znamená role školáka také potvrzení „normality“ dítěte, které je přijato do školy jen za podmínky, že alespoň přibližně odpovídá očekávané úrovni.

V rámci přijetí role školáka se pro dítě škola stává symbolem, se kterým se více méně ztotožňuje. Škola se tímto způsobem stává součástí osobní identity a rozšiřuje ji už svou pouhou existencí (anebo naopak, omezuje ji svou nerealizovatelností). Význam role školáka může být individuálně variabilní, s různým zdůrazněním jejích složek, např. výkonové, hodnotové, socializační apod. Její bezprostřední subjektivní význam se projeví v zisku vyšší prestiže než měla role předškolního dítěte. Je jakýmsi formálním potvrzením předpokladů k dalšímu žádoucímu a obecně vysoce hodnocenému rozvoji. Takto ji – pod vlivem názorů rodičů a široké veřejnosti – chápe většina dětí. (Langmeier, J. 1998, s.117-121)

1.4 Pedagogické pojetí hry a pedagogický vývoj v mladším školním věku

Dítě má již v předškolním věku o roli školáka určitou představu, která je závislá na informacích a postojích jiných osob a v tomto smyslu může být i stylizována (pozitivně, negativně). V této době bývá škola rodiči prezentována jako cíl, ke kterému dítě směřuje a mělo by být dobře připraveno. Pod vlivem očekávané změny role dochází k tlaku na změnu jeho vztahu k aktivitě, která přestává být rodiči akceptována jako samoučelná a stává se prostředkem nutným k dosažení nějakého jiného cíle (v tomto případě anticipované školní úspěšnosti, tj. uspokojivého zvládnutí role školáka). Rodiče se začínají zajímat o úroveň různých dovedností dítěte (např. práce s tužkou, srozumitelná, obsahově správná řeč apod.) a pokud se jim zdá, že by nebyly na úrovni přijatelné pro školu, usilují o nápravu.

Aktivita jako cíl převažuje obvykle ve fázi, kdy se nějakou formou rozvíjí určitá dovednost. Jakmile je žádoucí úroveň dosaženo, přestává být aktivita cílem a stává se prostředkem. V takové vývojové změně je i podstata školní zralosti a připravenosti: dílčí schopnosti a dovednosti jsou na takové úrovni, že se mohou stát prostředkem k dalšímu rozvoji. To znamená, že jsou využitelné v roli školáka.

Škola je především místo učení a výkonu jako potvrzení pozitivního efektu učení. Zaměření na výkon, či spíše na úspěch, je připravováno a podporováno dospělými již v předškolním věku. Podle Eriksona (1963) je předškolní věk dokonce takto definován, tj. jako období aktivity a sebeprosazení. Tato potřeba se realizuje v dětské skupině, event. alespoň ve srovnání s druhými dětmi. Dítě chce uplatnit svoje schopnosti prosadit se. Prožitek úspěšnosti se stává součástí osobní identity a ovlivňuje v tomto směru dětské prožívání i chování. Vlastní hodnota je spojována s oceněním výkonu ostatními lidmi. Náзор a hodnocení dospělého, který pro dítě představuje citově významnou autoritu, má v této době subjektivně větší význam než realita výkonu.

Pocit úspěchu či selhání může být postojem dospělého značně modifikován (i ve smyslu zkreslení reality). Předškolní děti bývají mnohdy zvyklé, že jsou rodiči akceptovány a pozitivně hodnoceny za všech okolností, ale v jiné situaci tomu tak být nemusí. V mateřské škole sice také ještě nefunguje systém striktnějšího posuzování dětských projevů, ale přece jen už v zárodku existuje a představuje určitou přípravu na roli školáka a její subjektivní obsah, zejména ve vztahu k výkonu. (Pávková J., Hájek B., Hofbauer B., Hrdličková V., Pavlíková A. 2002, s.89-90)

V oblasti výchovy má hra významné postavení a s přihlédnutím k věkovým zvláštnostem patří k oblíbeným činnostem. Hra kompenzuje zatížení vyučovacím procesem a působí relaxačně. Je to významný prostředek nenásilného ovlivňování a tedy výchovného vedení a přitom je i vhodnou příležitostí k poznávání dětí. Hry jsou součástí všech druhů a typů činností ve výchově mimo vyučování. Mohou působit na rozvoj všech stránek osobnosti a podle svého charakteru ovlivňují biologický, psychický i sociální rozvoj jedince. Podněcují pohybovou aktivitu, umožňují nenásilné získávání zkušeností, nových poznatků, dovedností a rozvíjení schopností. Většinou jsou doprovázeny kladnými city, přinášejí vzrušení a radost, umožňují odreagování napětí a negativních emocí. Podílejí se na utváření charakterových a volných vlastností. Protože probíhají většinou ve skupinách nebo ve dvojicích, mají též významnou úlohu při socializaci. Učí děti zapojit se do skupiny, podřídít se pravidlům hry a osvojovat si pravidla sociálního soužití.

V období školního věku již hra není dominantní činností. V mladším školním věku však tvoří hlavní náplň rekreačních a odpočinkových činností. Hra má důležitou roli i v následujících věkových obdobích. Mění se však charakter hry i přístup ke hře.

Pro získání lepšího přehledu lze hry třídit podle různých kritérií. Různí autoři dělí hry podle vývojového hlediska (ontogenetického a fylogenetického), podle druhu zapojení určitých psychických procesů, podle způsobu a míry pedagogického usměrňování a využití, podle obsahu hry, počtu hráčů, prostředí, ve kterém se hra uskutečňuje, podle délky trvání i jiných hledisek.

Znalost rozmanitých druhů her je pro vychovatele nezbytností. Umění zaujmout mladší i starší děti hrou je výchovně velmi důležité a silně ovlivňuje jejich vztah k vychovateli. Některé druhy her si vychovatel pamatuje ze svého dětství, další náměty získává v průběhu svého studia, jiné již jako kvalifikovaný pracovník od svých kolegů, při hospitacích, z knižních publikací i jinými způsoby. (Pávková, J. Hájek, B. Hofbauer, B. Hrdličková, V. Pavlíková A. 2002, s.89-90)

Hra je významným výchovným prostředkem. Hry pomáhají na poměrně malém časovém úseku vyrovnávat zatížení po sedavém způsobu trávení času ve škole. Rozvíjejí širokou oblast vývoje v pohybových schopnostech, rozšiřování znalostí, kombinační techniky, logické uvažování a v neposlední řadě i komunikační dovednosti.

Další hodnotou her je jejich spontánnost, kdy hra dokáže aktivovat síly, udržet zájem a přimět k nejvyššímu výkonu. Význam her je také v jejich rekreační a oddychové formě, kdy představují jednu z podob aktivního odpočinku.

Hra rozvíjí u dětí řadu etických vlastností, např.: vytrvalost, houževnatost, obětavost a odvahu. Při hře se projevují i povahové sklony jednotlivců, rozvíjejí se různé stránky lidské osobnosti. Při hře je značný rozdíl v tom, zda je řízená nebo spontánní. U řízené hry je pedagog významným činitelem, který pomáhá a řeší rozpory, které se mohou při činnosti vyskytnout. Hra řízená pak má často vyšší účinek než hra spontánní. Vychovatel by měl dobře znát pravidla hry, její techniku i výsledek, kterého chce dosáhnout.

Pozitivní vliv her je i v tom, že pěstují pevnou vůli a sebeovládání, některé z nich rozvíjejí také pozornost, logický úsudek, inteligenci, postřeh a tříbí smysly. Každá tělesná nebo duševní vlastnost se dá pomocí her rozvíjet.

Podstatné v práci vychovatele je mít dostatečnou zásobu her, které může nabídnout v různých situacích a podmínkách věkově a početně rozdílným skupinám. Všestranný vliv má hra řízená, kterou vychovatel pozorně sleduje nebo se jí sám aktivně účastní.

Při výběru hry musí vychovatel vycházet z toho, pro jakou věkovou skupinu činnost připravuje a je vždy velmi dobré, pokud zná charakteristiku skupiny a prostředí, ve kterém hru uskuteční. Velký důraz se klade na správnou motivaci a vysvětlení pravidel hry, vychovatel se má přesvědčit, že všichni porozuměli jeho výkladu.

Na konci hry je důležité celkové hodnocení, nestačí jen vyzvednout nejlepší hráče, ale je potřeba pochválit všechny účastníky a taktně vytknout nedostatky s radou, jak příště postupovat lépe.

Vychovatel by si měl udělat pracovní analýzu o průběhu hry a zaznamenat všechny důležité poznatky. Je dobré dbát na to, aby se ve skupině neobjevila nezdravá soutěživost a aby děti měly požitek ze hry samé a z toho, co účastí v ní získávají.

1.5 Metody pedagogického výzkumu

Pozorování:

Pozorování znamená sledování činnosti lidí, záznam nebo popis této činnosti a její hodnocení. Předmětem pozorování jsou osoby, ale i předměty, se kterými tyto osoby pracují, a dále i prostředí, ve kterém se činnost uskutečňuje.

Předmětem pozorování mohou být učitelé, žáci, vychovatelé, rodiče, školská a výchovná zařízení, objekty apod. Při pozorování rozhodně nemůžeme vystačit s použitím jediného způsobu.

Při prvním způsobu pozorovatel ví velmi přesně, co a jak bude pozorovat. Stanovil si druhy jevů, na které své pozorování zaměří. Tento pozorovací systém vede pozorovatele ke spolehlivě přesnému zmapování a vyhodnocení pozorované skutečnosti. Tento způsob pozorování se nazývá *strukturovaný*. Pozorovatel strukturuje – rozčleňuje pozorovanou realitu na předem stanovené kategorie.

Při druhém způsobu pozorovatel vstupuje do pozorování bez předem připraveného systému. Tento způsob pozorování je velmi pružný a umožňuje přistupovat k realitě novým, nerutinním způsobem. Pomocí takového pozorování se obvykle odhalují nové, nepředpokládané anebo skryté jevy a souvislosti. Tento způsob se nazývá *nestrukturované pozorování*.

Nestrukturované pozorování

Při nestrukturovaném pozorování se nepoužívají předem stanovené pozorovací systémy, škály anebo jiné přesné nástroje. Určeny jsou jen konkrétní události, jevy a osoby, které se mají pozorovat.

Nestrukturované pozorování má několik variant. Liší se podle toho, zda pozorovatel zaznamenává všechny jevy tak, jak se vyskytují, anebo naopak, zda pracuje selektivně. V prvním případě hovoříme o *vzorcích událostí*, v druhém o *terénních zápiscích*. Při těchto dvou druzích nestrukturovaného pozorování pozorovatel pracuje z odstupů, není zaangażovaný do pozorovaných jevů. Naopak při *participačním pozorování* se zúčastňuje činnosti pozorovaných osob. Je do činnosti angažovaný.

Participační pozorování je dlouhé. Obvykle trvá týdny i měsíce. Cílem je, aby pozorovatel splynul s prostředím, které pozoruje.

Strukturované pozorování

Při strukturovaném pozorování pozorovatel rozčleňuje zkoumanou realitu na kategorie, které jsou určeny předem. V rámci strukturovaného pozorování se používají *pozorovací systémy, inventáře* i posuzovací škály a dotazníky.

Strukturované pozorování se nejvýhodněji používá při činnostech, které probíhají v dobře kontrolovaném prostoru a které jsou jistým způsobem organizované (tj. neprobíhá spontánně). Dobře se posuzuje činnost v učebně řízená učitelem, která probíhá sekvenčně. Naopak strukturovaně se obtížněji pozoruje např. volná hra žáků na školním dvoře.

Dotazník

Jak už název dosvědčuje, slovo *dotazník* se spojuje s *dotazováním*, s otázkami. Je to způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí. Je nejfrekventovanější metodou zjišťování údajů. Dotazník je především určen pro hromadné získávání údajů. Cílem dotazníku je přesná formulace konkrétního cíle ve vztahu ke zvolenému problému.

Délka dotazníku

Délka dotazníku má být taková, aby výzkumník získal všechny potřebné údaje, ale na druhé straně nemůže být tak dlouhá, aby unavovala respondenty. R. M. Wolf (1988) doporučuje maximální délku vyplňování 30 minut. Délka vyplňování dotazníku závisí i na schopnostech respondentů. Čím lépe jsou některé schopnosti rozvinuté, tím delší a náročnější může dotazník být.

Interview

Někteří autoři používají místo názvu interview slovo *rozhovor* (např. Janoušek, J. a kol. 1986). Význam tohoto slova je však širší. Interview je výzkumnou metodou, která umožňuje zachytit nejen fakta, ale i hlouběji proniknout do motivů a postojů respondentů. Při interview je možné sledovat i některé vnější reakce respondenta a podle nich pohotově usměrňovat další průběh kladení otázek (Skalková, J. a kol. 1983, s. 92).

Interview se dává přednost před dotazníkem tehdy, když hledáme bezprostřední, osobní nebo důvěrné odpovědi. Dále se dává interview přednost před

použitím dotazníku tehdy, pokud jsou respondenty osoby, které mají problémy s psaným slovem. Mohou to být mladší děti, které ještě v dostatečné míře neovládají čtení a psaní, dále to mohou být starší osoby, které mají zrakové problémy, dospělé osoby s nedostatečnou gramotností apod. (Gavora, P. 1996, s.16-67)

2 Stanovení cíle práce

2.1 Cíl práce a úkoly

Cílem práce bylo vytvořit a ověřit při práci soubor her s rostlinami v zájmových činnostech. Pro splnění cíle jsem si stanovila tyto úkoly:

- Vytvořit a ověřit soubor her s rostlinami v zájmových činnostech pro děti mladšího školního věku.
- Vyzkoušet tento soubor her s vybranou skupinou dětí.
- Zjistit rozdíly mezi přijímáním her mezi chlapci a děvčaty.
- Zjistit, jak děti hry hodnotily z různých hledisek.

3 Metodika práce a charakteristika cílové skupiny

3.1 Charakteristika skupiny

Do základní zvolené skupiny pro ověření a vyzkoušení her jsem vybrala děti ze svého oddělení školní družiny. Děti navštěvují školní družinu při ZŠ v Pečkách. Jedná se o školu střední velikosti v malém městě. Většina těchto dětí má blízký vztah k přírodě, a to hlavně s ohledem na to, že pocházejí z venkovského prostředí. Hlavní vybranou skupinu tvořili žáci druhých tříd v původním počtu 26 dětí. Poměr chlapců a dívek byl 14:12. Skupina se jeví jako velmi dynamická bez větších konfliktních střetů. Ve skupině se dosud neobjevila žádná vůdčí osobnost a postavení dětí je zde až na malé výjimky velmi vyrovnané. Prospěchově se děti ve škole projevují průměrně a nedosahují podstatných výkyvů ani ve svém chování. Ve skupině panují dobré vztahy a značná míra spolupráce. Děti jsou po fyzické stránce zdravé a není potřeba žádných zvláštních opatření při plnění výchovných činností.

Plnění některých her probíhalo v různém počtu dětí, protože postup ověřování trval několik dní a počty dětí byly pohyblivé. Jednu z her jsem ověřila s náhradní skupinou, kterou tvořily děti ze třetích ročníků.

Skupinu dětí ze druhých tříd znám velmi dobře, protože jsem s ní spolupracovala již v prvním ročníku a hry jsem volila i podle mé znalosti těchto dětí. Jak je výše uvedeno, v některých případech jsem pracovala s dětmi z jiných oddělení, které ale také dobře znám, protože jsem s nimi v častém kontaktu.

3.2 Metodika vytvoření souboru her

Při vytváření souboru her s rostlinami v zájmových činnostech dětí mladšího školního věku jsem vycházela z populárně naučné literatury pro děti, z učebnic prvouky, z článků v časopisech a také jsem použila rady mých spolupracovnic. (knihy *Moje první encyklopedie Příroda*, 1983, *Tajemství přírody*, 1993, *Encyklopedie her*, 1975, *Rok ve školní družině*, 2004).

Mým záměrem při sestavení souboru her bylo, aby děti mohly uplatnit své znalosti, kolektivní spolupráci, smysly a pohybové schopnosti. Všechny uvedené hry by měly být nenáročné na pracovní pomůcky a jiné vybavení. Některé z her jsou spíše zaměřené na pohyb a manuální zručnost, jiné se více věnují znalostem s rostlinnou tematikou. Ve všech hrách jsem se snažila o jasná a srozumitelná pravidla, která by měla být pochopitelná všem dětem v mladším školním věku. Jedna z her je časově náročnější a dala by se využít jako hlavní zájmová činnost na více dní.

3.3 Metodika hodnocení

Pro hodnocení jednotlivých her jsem zvolila metodu polostrukturovaného pozorování, metodu rozhovoru a anketu.

V polostrukturovaném pozorování jsem si vždy předem připravila k jednotlivým úkolům pozorování. Většinou jsem se zaměřila na zájem dětí o hru, jejich chování a na rozdíly mezi chlapci a děvčaty. Při hře jsem si dělala poznámky a ty jsem využívala k jednotlivým závěrům svého pozorování.

Metodu rozhovoru jsem uplatnila po okamžitém skončení hry, kdy se děti vyjadřovaly k samotné hře a jejímu průběhu.

Anketu jsem využila u téměř všech her ještě tentýž den, kdy byla hra hrána. Anketa mi velmi vyhovovala z důvodu okamžité reakce na zakončenou činnost a také proto, že dětem vzhledem k jejich věku usnadňovala sdělit svůj názor.

Většina her probíhala skupině nebo ve dvojici, dětem tento způsob vyhovoval a spolupráce mezi nimi se zdárně rozvíjela. Skupiny nebo dvojice vznikaly buďto výběrem vychovatele, losem nebo si děti volily členy své skupiny samy. Při dělení do skupin všemi třemi způsoby nedocházelo k žádným podstatným projevům nespokojenosti.

4 Soubor her a jejich hodnocení

4.1 Rostlinné pexeso

Hra je zaměřena na rozšíření znalostí z prvouky, k procvičení jemné motoriky, kombinační paměti a postřehu.

Materiální prostředky

- čtvrtky A4, voskové pastely, tužky, encyklopedie o přírodě, nůžky

Postup

- Rozdělení dětí do čtyř skupin.
- Každá skupina obdrží všechny prostředky a rozdělí si druhy rostlin, které bude zpracovávat.
- První a druhá skupina tvoří karty jehličnatých stromů v počtu šesti druhů (smrk ztepilý, borovice lesní, jedle bělokorá, modřín opadavý, tis červený, jalovec obecný).
- Třetí a čtvrtá skupina výtvarně zpracovává listnaté stromy v počtu dvanácti druhů (jasan ztepilý, jeřáb obecný, habr obecný, bříza bradavičnatá, buk lesní, dub zimní, lípa srdčitá, javor mléč, jírovec maďal, vrba košařská, trnovník akát, topol vlašský).
- Na lícové straně své práce děti uvedou správný název stromu. Následující den práce pokračuje a děti vytvářejí ke každému stromu kartu jeho typického znaku - šišky¹, listy, apod. Využívají přitom různé encyklopedie a tvoří co nejpřesnější obrázky.
- Poslední, třetí den, děti vybarvují zadní stranu hracích karet a poprvé zkouší hru hrát.

Pravidla hry

Vzniklý soubor třiceti šesti karet se rozloží lícovou stranou na stůl a skupina hráčů (nejméně tři a nejvíce šest – tento počet se při hře osvědčil) začne postupně jednotlivé karty obracet. Hráči přiřazují k sobě strom a jeho znak, snaží se získat co nejvíce správných dvojic. Důležité je zapamatovat si polohy již otočených karet, které

---

¹ Dřevnaté šišky našich jehličnanů jsou plodenství. Protože však chápeme plody jako plody hodně široce, a protože šišky jsou rozmnožovací útvary uzavírající semena, můžeme je označovat také jako plody. (Černohorský, Z. 1967, s. 195)

hledali spoluhráči. Hráč, který nashromáždí na konci hry nejvíce karetních dvojic, je vítěz.

Charakteristika skupiny

Skupinu tvořilo 22 – 25 dětí ze druhých ročníků, rozdělených do čtyř skupin. Vzhledem k tomu, že tvorba pexesa probíhala ve třech odpoledních zájmových činnostech, byl počet dětí pohyblivý. Poměr děvčat a chlapců byl vyrovnaný a skupiny měly po pěti nebo šesti členech. Skupina dětí, se kterou jsem hru vytvářela, je moje oddělení ve školní družině a pracuji s ní od začátku školního roku 2006/2007.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Porovnání aktivity dětí při přípravě hry.
2. Sledování dětí při samotné hře, rozdíly mezi chlapci a děvčaty.
3. Soutěživost a znalosti u dětí - co převažovalo?

ad 1) U dětí byl motivací probuzen zvýšený zájem o přípravu hry. Zpočátku k práci přistupovaly nadšeně a s chutí. Po delším čase jsem viděla, že nadšení u méně vytrvalých dětí lehce polevuje a mají sklony práci trochu uspěchat a odbýt. Výtvarná činnost byla celkem náročná a vyžadovala hodně trpělivosti, proto jsem s dětmi práci dokončila až třetí den. Bylo patrné, že mezi dětmi jsou značné rozdíly v trpělivosti, většina dívek také odváděla pečlivější výsledky než chlapci.

ad 2) Hra měla jednoduchá pravidla, která většina dětí dobře znala. Samotná hra děti bavila a zahrály si ji několikrát za sebou v různě početných skupinách. Bylo vidět, že i děti, které se při výtvarné činnosti neuplatnily naplno, se při hře samotné realizovaly velmi dobře. Chlapci se jevíli jako soutěživější a někteří hůře nesli své prohry.

ad 3) Soutěživost u dětí byla v rozumné míře zastoupena jak u chlapců, tak i u dívek. Temperamentnější děvčata se ve svých projevech někdy zcela vyrovnala chlapcům. V žádné hře nedošlo k podstatnému trápení prohrávajícího, žádné z dětí se nijak významně ostatním nevysmívalo a naopak z řady přihlížejících byla patrná snaha o pomoc spolužákům a pochlebení se svými znalostmi.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Po ukončení prvního odpoledne, kdy děti hrály samostatně hru, jsem položila dětem otázky. Ankety se zúčastnilo 23 dětí.

1. Byla příprava hry složitá?
2. Dozvěděl ses něco nového o přírodě?

ad 1) 15 dětí odpovědělo, že příprava hry byla náročná, myslely si, že ji budeme mít hotovou mnohem dříve. 8 dětí tvrdilo, že příprava byla tak akorát, 6 z nich byly dívky, které ve svém volném čase nejraději kreslí.

ad 2) 10 dětí odpovědělo, že ano. 11 dětí tvrdilo, že všechny rostliny znalo. 2 chlapci se nedokázali rozhodnout zda ano či ne.

Souhrn

Hra byla opravdu náročná na přípravu a vyžadovala od vychovatelky značnou námahu, aby udržela zájem dětí v dostatečné míře po celé tři dny. Na začátku byla důležitá motivace a využití dostupných materiálů k cílovému zpracování hracích karet. Před samotnou hrou jsme s dětmi navštívili místní park i s atlasem stromů a snažili jsme se alespoň některé z vybraných stromů najít. Rovněž jsme si připomenuli znalosti dětí a použili jsme i různé encyklopedie a časopisy, které souvisely s daným tématem.

Bylo zřejmé, že některé děti více zajímala poznávací a hrací část než samotná výroba karet.

Zaznamenala jsem, že po ukončení hry se znalosti o stromech u dětí opravdu zvýšily, a to i u prospěchově slabších a z méně podnětných prostředí.

Hra samotná děti bavila a střídavě v ní dosahovaly výrazných úspěchů.

Hru v této formě bych doporučila pro mladší školní věk, avšak myslím si, že ve čtvrté nebo páté třídě by výtvarné zpracování bylo méně náročné.

4.2 Poznej zeleninu a ovoce po hmatu, čichu a pohledem

Hra je zaměřena na poznávání zeleniny a ovoce čichem, hmatem a zrakem. Jedná se o běžné druhy zeleniny a ovoce, se kterými se děti setkávají doma, ve škole i v přírodě.

Materiální prostředky

- cibule, česnek, jablko, hruška, petržel, citron, mrkev, okurka, celer, paprika, rajče, hroznové víno, nůž, podložka, šátky, misky

Postup

- Rozdělení dětí do tří skupin.
- První úkol je zaměřen na poznávání zeleniny a ovoce hmatem. Jedno dítě z každé skupiny má zavázané oči a podle hmatu poznává a pojmenovává jednotlivé druhy zeleniny a ovoce (dále „hádač“). Zbytek dětí ze skupiny vybere zapisovatele, který názvy plodů píše. Všechny skupiny se vystřídají.
- Při druhém úkolu vychovatelka jednotlivé plody rozřízne a děti je poznávají podle vůně. Ve skupině se vymění hádač žák, který má opět zavázané oči.
- Při plnění třetího úkolu hádač žák nemá zavázané oči a plody poznává pohledem.

Pravidla hry

Děti jsou rozděleny do skupin po čtyřech členech. V každé skupině je vybrán jeden zapisovatel. Ostatní hráči si určí pořadí při plnění jednotlivých úkolů. Při plnění úkolů komunikuje pouze vybraný hráč a zapisovatel. Za každé správné určení druhu ovoce a zeleniny si skupina připiše bod. Na závěr se porovnají výsledky mezi všemi skupinami a určí se vítězné družstvo.

Charakteristika skupiny

Hry se zúčastnilo 12 dětí od první do čtvrté třídy, z toho 9 chlapců a 3 dívky. 4 děti byly z prvních tříd, 2 ze druhých tříd, 3 z třetích tříd a 3 ze čtvrtých tříd. Hra probíhala po třetí hodině odpolední, kdy jsou děti ze všech oddělení spojeny. Skupina byla tedy věkově heterogenní.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Sledování dětí při rozdělování jednotlivých úkolů ve skupině.
2. Pozorování schopnosti správně poznat daný plod.
3. Porovnání soutěživosti mezi staršími a mladšími dětmi.

ad 1) Ve všech třech skupinách se starší děti ujaly rozdělování jednotlivých úkolů. V jedné skupině se dostal do vedení chlapec ze čtvrté třídy, který se o dívce z první třídy vyjádřil velmi necitlivě v tom smyslu, že pro skupinu nebude žádným přínosem.

Po zásahu ostatních členů skupiny se musel dívce omluvit a do vedení se dostala dívka ze třetího ročníku. V ostatních skupinách proběhlo rozdělení úloh v naprostém klidu.

ad 2) Před zahájením vlastní hry jsme si zopakovali nejznámější druhy zeleniny a ovoce s pomocí obrázků v různých učebnicích, které měly děti u sebe. Děti určovaly plody celkem jistě zrakem, hůře hmatem a nejvíce problémů měly s určením čichem. Problematické se dětem jevily hlavně celer a petržel.

ad 3) Po počáteční neshodě v jednom družstvu se většina starších dětí chovala k mladším s nadhledem a ohleduplně. Starší děti z družstva, které prohrálo, se s tím velmi dobře vyrovnaly a nikoho z neúspěchu neobviňovaly. Skupiny byly v konečných výsledcích velmi vyrovnané.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Anketní otázky děti dostaly hned po skončení hry. Odpovídalo 10 dětí.

1. Byla hra složitá nebo jednoduchá?
2. Bavila tě hra?

ad 1) 8 dětem se hra zdála jednoduchá a 2 děti z prvních tříd řekly, že byla docela složitá. Hlavně podle nich bylo těžké poznávání zeleniny.

ad 2) Všech 10 dětí odpovědělo, že je hra velmi bavila.

Souhrn

Hra byla dětmi dobře přijata a bavily se při ní bez ohledu na věk všechny. Přitom si nenásilnou formou rozvíjely znalosti a uplatnily své smysly. Na čas a na přípravu nebyla hra náročná a bylo by možné uplatnit při ní i chuťové poznávání, ale vzhledem k hygienickým pravidlům jsem raději od této zkoušky ustoupila. Myslím, že tato hra je uplatnitelná pro děti mladšího, ale i staršího školního věku.

4.3 Co nepatří do řady

Klidná vědomostní hra upevňující znalosti z prvouky. Hra rozvíjí přírodovědné znalosti a zároveň učí spolupráci ve dvojicích nebo ve skupině.

Materiální prostředky

- kartičky s obrázky různých druhů rostlin, papír, tužka

Postup

- Děti mohou soutěžit jako jednotlivci, dvojice nebo ve skupinách.
- Rozdání kartiček s obrázky rostlin.
- Určení správných názvů rostlin v dané skupině.
- Vyřazení obrázku, který do dané skupiny nepatří.
- Vyhodnocení správných odpovědí.

Pravidla hry

Děti se rozdělí do dvojic a každá dvojice si vylosuje svou první řadu rostlin. Před hrou je dobré zopakovat si základní znalosti o zelenině, ovoci, stromech a květinách. Děti sedí u stolků tak, aby na sebe jednotlivé dvojice dobře neviděly. Snaží se, aby jejich porada ve dvojici byla co nejtíšší. Po splnění prvního úkolu si dvojice mezi sebou vymění řady obrázků a to dělají tak dlouho, dokud se ke všem dvojicím nedostanou všechny obrázkové řady. Vychovatel kontroluje, aby nedocházelo k porušování pravidel a výměna obrázků probíhala plynule. Na závěr zhodnotí správné odpovědi.

Charakteristika skupiny

Pro vyzkoušení hry jsem vybrala skupinu 8 dětí ze druhé třídy, z toho bylo 6 dívek a 2 chlapci. Zbytek mé skupiny byl na divadelním představení, a tak činnost probíhala v naprosto klidných podmínkách.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Zjistit chování dvojic při plnění jednotlivých úkolů a zkoumání míry jejich spolupráce.
2. Rozdíly v projevech chování mezi chlapci a dívkami.
3. Míra znalostí tématu hry.

ad 1) Děti se při hře aktivně zapojovaly a úkoly plnily s chutí a nadšením. Zpočátku se chovaly trochu více hlasitěji, ale brzy pochopily, že tím napomáhají soupeři a ztišily se. Dvojice mezi sebou spolupracovaly bez konfliktů a s velkým zaujetím.

ad 2) Ve skupině byli pouze dva chlapci, oba spíše klidnější povahy, a tak rozdíly v projevech chování mezi nimi a dívkami nebyly téměř žádné. Oba chlapci byli ve dvojici s dívkou a spolupracovali s ní velmi dobře.

ad 3) Protože ještě před začátkem hry došlo k zopakování vědomostí o rostlinách, nedělalo dětem plnění úkolů žádné větší potíže. Malý problém se vyskytl se správným psaním názvů rostlin a to hlavně u jedné dvojice, kde se sešly děti s lehkými dyslektickými potížemi.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Ihned po skončení hry jsem dětem položila dvě otázky. Odpovídalo všech 8 dětí.

1. Co bylo pro tebe na této hře nejtěžší?

2. Naučil(la) ses při hře něčemu novému?

ad 1) 3 děti řekly, že bylo pro ně docela těžké psát správné názvy rostlin v časovém limitu. 5 dětí tvrdilo, že těžké bylo rychle se dohodnout s kamarádem na správné odpovědi a udělat to tiše.

ad 2) 6 dětí odpovědělo, že všechny rostliny znaly a nové pro ně nebylo nic. 2 děti našly nějaký druh rostliny, se kterou se ještě nesetkaly. Jedna dívka konstatovala, že ji překvapil spolužák ve dvojici, který zapisoval názvy rostlin velmi rychle.

Souhrn

Hra byla dětmi dobře přijata a projevíly zájem si ji co nejdříve zopakovat i v různých obměnách. Rozdíl mezi dětmi byly zanedbatelné a chlapci i dívky byli ve svých výkonech vyrovnání. Hra je náročnější pro pedagoga, aby nashromáždil dostatek obrazového materiálu, jinak je její příprava velmi snadná. Hra sama se dá hrát v různých modifikacích a hodí se pro děti mladšího školního věku.

4.4 Kdo si nejméně pamatuje

Hra patří mezi typické Kimovy hry a rozvíjí hlavně paměť a postřeh. Tato hra může mít nespočetně variant a je věkově neomezená, záleží na počtu předmětů a času, který můžeme zkracovat či prodlužovat.

Materiální prostředky

- drobné předměty s přírodní tematikou, obrázky, hračky, tužky, papíry, přírodniny, šátek

Postup

- Vychovatelka položí na stůl 20 drobných předmětů s přírodní tematikou.
- Předměty se zakryjí větším šátkem.
- Vychovatelka předměty na minutu odkryje a hráči si mají zapamatovat co nejvíce vyložených věcí.
- Za minutu se opět všechny předměty zakryjí a každý hráč si zapíše všechny věci, které si zapamatoval.
- Za pět minut je hra ukončena a každý účastník odevzdá svůj seznam.
- Vítěz je ten, kdo odevzdá nejpočetnější seznam správných názvů.

Pravidla hry

Děti při této hře soutěží jako jednotlivci a celá skupina účastníků je před hrou seznámena s pravidly. Všechny děti dostanou na začátku papír a tužku. Samotná hra je zahájena až poté, co vychovatelka sama bez dětí připraví stůl s předměty, které děti předem nevidí. Pedagog odkryje předměty na určenou dobu a kontroluje čas a děti, aby si během odkrytí nedělaly nějaké poznámky. Poté jsou předměty opět zakryty. Děti je dobré posadit tak, aby si navzájem neviděly do poznámek při zapisování předmětů. Po skončení časového limitu pro zapsání předmětů vychovatelka ode všech vybere papíry a zhodnotí výsledky. Je možné nejlepší práce nechat prohlédnout ostatním.

Charakteristika skupiny

Tuto hru jsem vyzkoušela s dětmi ze třetích tříd. Skupina měla 19 členů, z toho 11 chlapců a 8 dívek. Skupina je velmi dynamická a hlavní vůdčí osobnosti jsou v ní tři dívky.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Sledování přístupu chlapců v porovnání s dívkami.
2. Dosažené výsledky mezi dívkami a chlapci.
3. Kdo je absolutní vítěz a proč?

ad 1) V této skupině byly dívky aktivnější a snažily se na sebe strhnout pozornost už před samotným začátkem hry. Chlapci působili, že jsou na projevy dívek zvyklí a nijak to nepoškodilo jejich výsledky v soutěži.

ad 2) Celkové výsledky byly poměrně vyrovnané, ale dívky přece jen získaly malý náskok před chlapci. Je pravda, že poměr dívek a chlapců nebyl zcela stejný, a tak jsem chlapcům nepočítala nejlepší a nejslabší výkon.

ad 3) Absolutním vítězem se stala jedna z dívek. Dívka patří mezi premianty třídy a zároveň je vůdčí osobností skupiny. Dívka je více vyspělá a její projevy jsou na hranici pubertálního období.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Po ukončení hry jsem položila dětem otázky:

1. Byla hra těžká a složitá?
2. Co se vám na hře líbilo?
3. Dovedli byste vymyslet podobnou hru?

ad 1) Všech 19 dětí tvrdilo, že hra není složitá, ale je potřeba se při ní značně soustředit. 5 dětí mělo pocit, že delší časový limit by byl lepší.

ad 2) 3 dívky řekly, že je bavilo, jak rychle jsou znát výsledky. 5 chlapců ani od sebe tak dobré výsledky nečekalo. Zbytek dětí tvrdil, že hra je pěkná, ale že znají i jiné, které se jim také líbí.

ad 3) Většina dětí vymýšlela podobnou hru, při které by se schovávaly jiné předměty. Jeden chlapec tvrdil, že hra by byla lepší ve dvojicích. Dvě dívky se domnívaly, že hra by se mohla hrát i v přírodě. Celkově děti jevíly zájem a snahu hru ozvláštnit.

Souhrn

Hra měla mezi dětmi úspěch a její pravidla pochopily velmi rychle. Na přípravu nebyla hra složitá a podmínky rozvoje postřehu a paměti plnila beze zbytku. Hru lze hrát při různém počtu dětí a za nenáročných podmínek. Zdá se mi, že hra je věkově neomezena a mohou ji hrát děti již od prvních tříd. Nejvhodnější je, pokud již mají dobře zvládnuté základy písma.

4.5 Bramborový závod

Pohybová hra se zaměřením na obratnost a rychlost. Nenáročná na přípravu, s využitím rostlin.

Materiální prostředky

- tužky, brambory, křída

Postup

- Na podlaze nebo na cestě nakreslíme dvě klikaté závodní dráhy, široké asi 15 cm.
- Vytvoříme dvě družstva závodníků.
- Každý závodník dopravuje po nakreslené dráze bramboru k cíli pomocí tužky.
- Pokud brambora vyjede z dráhy, je závodník nucen vrátit se na začátek.
- Vítězné družstvo je v cíli první.
- Je možná obměna s ořechy, kaštany, žaludy apod.

Pravidla hry

Děti si vylosují, v jakém družstvu budou soutěžit. Podmínkou hry je seznámení s pravidly a jejich dodržování. Žáci se rozdělí do dvou družstev. Vychovatel dohlíží, aby vše probíhalo podle daných pravidel a kontroluje všechny závodníky. Na závěr vyhlásí vítězné družstvo.

Charakteristika skupiny

Hru jsem ověřila a vyzkoušela s 16-ti člennou skupinou dětí ze druhých tříd. Dívek i chlapců bylo po osmi. Skupina je moje oddělení ze školní družiny a jeví se jako vyrovnaná ve všech směrech.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Pozorování soutěživosti v jednotlivých družstvech.
2. Sledování obratnosti a vzájemné porovnání chlapců a dívek.
3. Schopnost dětí vyrovnat se s prohrou.

ad 1) Hra byla celkem akční a u dětí vyvolávala emoce. Obě družstva se projevovala hlasitým fanděním a výkřiky zklamání, když spoluhráč vyjel z dráhy.

ad 2) V obratnosti lehce vedly dívky. Chlapci se snadněji nechali vyvést z rovnováhy a dělali pak zbytečné chyby.

ad 3) Prohrávající družstvo svou prohru zvládlo docela dobře a dožadovalo se opakování hry, aby mohlo skóre vyrovnat. Zaznamenala jsem pouze jednu nelichotivou poznámku od jednoho chlapce ke druhému ze stejného družstva.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Otázky k průběhu hry dostaly děti okamžitě po jejím skončení. Odpovídalo 16 dětí.

1. Co tě na hře nejvíc zaujalo?

2. Je tato hra spíše pro dívky nebo pro chlapce?

ad 1) 4 dívky řekly, že je překvapilo, že i s bramborou se může závodit. 2 chlapci uvedli, že nejlepší byl křik při fandění. Ostatní děti se přikláněly k názoru, že hra je zajímavá, ale ony nevědí v čem přesně.

ad 2) 7 dívek tvrdilo, že se hra hodí spíše pro chlapce a jedna dívka a 5 chlapců si mysleli, že hra je vhodná pro všechny. Zbylí 3 chlapci se nemohli rozhodnout.

Souhrn

Hru děti lehce pochopily a hrály ji s opravdovým nadšením. Z mého hlediska nebyl podstatný rozdíl mezi dívkami a chlapci. Hra dobře vytvářela soutěžní atmosféru a svou nenáročností umožňovala uplatnění všech dětí ze skupiny. Hru bych doporučila dětem od prvních tříd.

4.6 Přenášení ořechů

Pohybová hra zaměřená na obratnost a rychlost s velmi spontánním projevem hráčů.

Materiální prostředky

- vlašské ořechy, kuželky

Postup

- V místnosti nebo v terénu se pomocí kuželek vyznačí dvě závodní trati.
- Vyberou se závodníci.
- Před závodníka se vysype hromádka ořechů.
- Závodník smí ořechy přenášet pouze v rukou.
- Zvítězí ten, kdo do cíle přinese nejvíce ořechů.

Pravidla hry

Po vyznačení tratě se postaví vybraní závodníci v počtu čtyř na start. Každý z nich dostane hromádku ořechů ve stejném počtu. Hromádka ořechů leží na zemi a závodníci si ji smejí posbírat až po startovním signálu. Je nutné hráčům zdůraznit, že

ořechy se přenáší do cíle jen v rukou. Pokud nějaký ořech závodníkovi upadne, musí ho nechat ležet na trati. Zvítězí ten, kdo donese do cíle nejvíc ořechů. Mají-li dva závodníci stejný počet ořechů, rozhoduje o umístění lepší čas.

Charakteristika skupiny

Hru jsem vyzkoušela na dětech z druhých tříd. Vybrala jsem si skupinu 12 dětí. Chlapců bylo 8 a dívek 4. Děti byly předem motivované a nová hra je lákala. Většina z nich byly velmi soutěživé a sportovní typy.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Sledování rozdílů v obratnosti u chlapců a dívek.
2. Pozorování, jak děti využívají taktiku při hře.

ad 1) Děti se hrou dobře bavily a neviděla jsem podstatné rozdíly v obratnosti mezi chlapci a dívkami. Každé dítě přistupovalo k soutěži s plným zápalem a nadšením.

ad 2) Zajímavé bylo pozorování taktiky různých hráčů. Některé děti se snažily využít při přenášení celé tělo, o které si ořechy opíraly. Tento způsob přenášení zpomaloval jejich rychlost, ale umožňoval jim přenést do cíle více ořechů. Jiné děti zase sázely více na rychlost a ořechy přenášely pouze v rukou držných před tělem. I v tomto porovnávání jsem nezjistila podstatné rozdíly mezi chlapci a dívkami.

Rozhovor s hráči

Po ukončení prvního kola hry se mezi dětmi rozpoutala živá debata na téma pravidla hry a jejich možná obměna. Děti mi navrhovaly různé kombinace počtu závodníků a možnost přenášení i jiných předmětů. Jejich nápady s různými předměty vhodnými na přenášení jsem usměrnila, aby vybíraly pouze rostlinný materiál. Děti se tím velmi bavily a některé jejich nápady byly vyloženě komické (např. melouny, mák, kaktusy...). Závěrem rozhovoru jsme se s dětmi dohodli, že některé z jejich nápadů vyzkoušíme.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Po skončení besedy s dětmi jsem jim položila anketní otázky. Zúčastnilo se všech 12 dětí.

1. V čem se ti hra zdála nejtěžší?
2. Zahrál by sis tu hru častěji?

ad 1) 10 dětí odpovědělo, že těžké bylo pobrat do rukou tak velké množství ořechů najednou. 2 chlapci tvrdili, že jim na hře nepřišlo obtížné vůbec nic.

ad 2) Všech 8 chlapců řeklo, že by si hru zahráli vícekrát i v různých variantách. 2 dívky, které se neumístily mezi nejlepšími, sdělily, že mají oblíbené jiné hry. Zbývající 2 dívky tvrdily, že je baví všechny soutěživé hry.

Souhrn

Hra se velmi dobře osvědčila pro svou spontánnost, lehkou míru soutěživosti a možnost dobrého uvolnění negativních emocí. Je na ní rovněž příjemné, že nevyžaduje složitou a náročnou přípravu, přičemž lze použít i její různé obměny. Pravidla se také dětem snadno vysvětlí a jejich dodržování jim nedělá větší potíže. Hra byla dětmi dobře přijata a pro mladší školní věk bych ji doporučila.

4.7 Zkouška všímavosti

Hra byla zaměřena na upevnění znalostí o přírodě a zároveň spojená s rozvojem jemné motoriky a spolupráce mezi dětmi. Hra také úzce souvisí postřehem a všímavostí.

Materiální prostředky

- zápisníky, tužky

Postup

- Zvolení vhodné trasy v místním parku.
- Označení trasy barevnými fáborky.
- Vytvoření dvojic podle výběru dětí.
- Seznámení dětí s pravidly a časovým vymezením.
- Vyhodnocení výsledků a přičtení bodů.

Pravidla hry

Na začátku hry jsou děti seznámeny s trasou v parku, kde se soutěž bude odehrávat. Vytvoří se dvojice, které si děti samy zvolí. Každá dvojice obdrží zápisník a tužku. Děti mají projít určenou trasou v časovém intervalu dvaceti minut a snaží se zakreslit a pojmenovat co největší počet rostlin v daném prostoru. Za každou zakreslenou rostlinu a její správný název obdrží dvojice dva body. V případě, že kresba zakreslenou rostlinu a její správný název obdrží dvojice dva body. V případě, že kresba chybí nebo neodpovídá skutečnosti, je bod pouze jeden. Dvojice se na určenou trasu

vydávají postupně, ve dvouminutových rozestupech. Trasa je zvolena tak, že vychovatelka vidí všechny soutěžící po celou dobu trvání hry.

Charakteristika skupiny

Hru jsem ověřovala a zkoušela s dětmi ze druhých tříd v počtu 18 žáků - z toho bylo 10 dívek a 8 chlapců.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Pozorování výtvarného zpracování mezi dívkami a chlapci.
2. Posouzení míry spolupráce mezi dětmi ve zvolených dvojicích.

ad 1) Většina dívek měla výtvarné zpracování pečlivější a byla vidět snaha o zaznamenání detailů. Dvě dívky měly práci trochu více odbytou, ale myslím si, že to bylo způsobeno časovým faktorem, který by pro tyto dívky měl být o něco delší. Bylo také znát, že děti ve dvojicích vybíraly vždy lepšího kreslíře. Chlapecké kresby nebyly tak detailní, ale spíše zaměřené na podstatné znaky. I u chlapců byl znát lehký stres způsobený časem, který na soutěž připadal.

ad 2) Děti si mezi sebou správně volily, kdo ze dvojice bude zapisovat a kdo kreslit. Porady o názvech rostlin probíhaly naprosto spontánně a za značného zájmu všech soutěžících. Spolupráce mezi dětmi byla optimální a nebyl nikdo, kdo by stál stranou a nepodílel se podle svých možností na výsledcích soutěže.

Rozhovor s hráči

Na úplný závěr jsem s dětmi vedla volnou debatu na téma právě skončené hry. Děti byly ještě plné čerstvých zážitků a tak jejich připomínky byly zcela bezprostřední. Dva chlapci považovali zakreslení rostlin za velmi obtížné a mrzelo je, že kvůli dvěma nedokonalým kresbám přišli o body. Většina dětí zastávala názor, že vymezený čas byl krátký a plnění úkolů hodně náročné. Děti přicházely i s vlastními návrhy, jak hru zjednodušit nebo pozměnit. Na konci se shodly, že hra byla sice těžká, ale i hezká a bavila je.

Zjištění názorů dětí na hru pomocí ankety

Anketní otázky jsem dětem položila až druhý den. Odpovídalo 14 dětí.

1. Myslíš si, že hra byla opravdu složitá?
2. Co nového ses při hře naučil?

ad 1) 10 dětí odpovědělo, že hra byla vážně těžká, 3 děti řekly, že se jim nezdála příliš složitá a jeden chlapec se nemohl rozhodnout.

ad 2) 5 dětí odpovědělo, že se nenaučily ničemu novému, 8 dětí se naučilo správně pojmenovat alespoň jednu rostlinu, kterou neznaly. Jeden s chlapců se nevyjádřil.

Souhrn

Přesto, že hra nebyla úplně jednoduchá, byla dětmi přijata vcelku velmi dobře. Bylo patrné, že by bylo vhodné si před hrou některé znalosti zopakovat. Děti by si byly mnohem jistější a nemusely by se tolik dohadovat o správnosti názvů. Na pomůcky a prostor není hra náročná a nejlepší období pro ni je jaro. Na jaře děti objeví snáze známé rostliny. Myslím si, že většina dětí si upevnila svoje znalosti a některé z nich si je i rozšířily. Hra je vhodná pro děti od druhých tříd.

4.8 Doplnovačka

Hra je především zaměřena na rozšíření logického myšlení s využitím znalostí rostlin.

Materiální prostředky

- tužky, papíry

Postup

- Dvojice hráčů sedí u stolu.
- Vybere se okruh slov, ze kterých budou děti volit.
- Hráč zvolí slovo o dohodnutém počtu písmen.
- Na papír místo písmen napíše jen čárky.
- Hláška vyslovená soupeřem se napíše na odpovídající místo na papíře.
- Hráči se snaží uhodnout správné slovo dříve než jejich soupeř.
- Vyskytnou-li se v některém slově stejné hlásky, musí je soupeř vyslovit tolikrát, kolikrát se opakují.
- Nejlépe je začít samohláskami.

Pravidla hry

Děti si vylosují dvojice, ve kterých budou hrát. Dvojice se posadí společně ke stolu a připraví si papír a tužku. Všem dvojicím je oznámeno společné téma - květiny. Před začátkem hry si děti připomenou co nejvíce názvů květin, které znají. Je potřeba

zdůraznit, že písmenka přibývají jednotlivě a až když si je hráč jist, řekne soupeřovo slovo. Soupeřovo slovo může hráč říci i před tím, než jsou všechna písmenka vyplněna. Řekne-li však nesprávné slovo, je potrestán tím, že soupeř řekne místo jedné tři hlásky za sebou.

Charakteristika skupiny

Hra byla vyzkoušena s žáky druhých tříd. Počet účastníků byl 14 dětí, z toho 7 chlapců a 7 dívek. Všechny soutěžní dvojice byly smíšené.

Úkoly při pozorování dětí při hře

1. Míra soutěživosti mezi chlapci a dívkami.
2. Schopnost rychlého plnění úkolů.

ad 1) Při této soutěži mě překvapili chlapci, kteří si vedli jednoznačně lépe a poměr vítězů byl 5 chlapců proti 2 dívkám. Ve skupině byli i dva chlapci, od kterých bych vítězství neočekávala a přesto se prosadili proti dívčím soupeřům velmi dobře.

ad 2) V čase, který byl na soutěž vyměřen, přibližně 15 minut, stihla nejlepší dvojice 10 výrazů a nejslabší pouze čtyři. Většina dvojic se pohybovala v pásmu 5 až 6 slov.

Souhrn

Hra se dětem líbila a účastnily se jí zájmem. Nejvíce se dětem líbilo, že hra se dala hrát v různých variantách a připomněla jim známou hru „Šibenice“, která má podobná pravidla. Hra není časově ani materiálně náročná a může se hrát i v přírodě. Hra byla velmi vhodná pro žáky druhých tříd a jejich znalosti zcela postačovaly k tomu, aby se všichni mohli aktivně zúčastnit.

Závěr

Význam této práce spočívá ve vytvoření souboru her s rostlinnou tematikou. Všechny uvedené hry byly vyzkoušeny a ověřeny v praxi a předkládám je s vědomím, že tyto hry vhodně doplňují činnost dětí ve školní družině.

Zjistila jsem, že velmi záleží na duševní a fyzické vyspělosti dítěte, na jeho momentální náladě i na směrech jeho zájmů. Nejlépe se osvědčilo, když dítě do činnosti nenutíme, ale snažíme se získat jeho zájem vhodnou motivací.

Práce vychovatele spočívá především v tom, že nikdy nezapomíná na cit a takt, i když zápal do hry jejích účastníků je značný. Důležitá je především atmosféra plná pohody a důvěry. Většina her ze souboru je vhodná k využití a rozvíjení různých vlastností a schopností u dětí.

Setkala jsem se také s tím, že dítě, o kterém jsem se domnívala, že ostatním zcela nestačí, je vlastně energické a umí si v nastalé situaci docela dobře poradit. I v tom vidím smysl her a jejich pozitivní přínos pro dětský kolektiv a jeho jedince. Pro pedagoga jsou hry dětí a jejich chování cennou diagnostickou situací.

Některé z her vyžadovaly náročnější přípravu, ale většina z nich je volena tak, aby se daly hrát v nenáročných podmínkách s minimem vybavení. Hlavní myšlenka byla, aby hry měly společné téma, a to rostliny. Rostlinné téma je tedy dominantní ve všech hrách celého souboru. Během ověřování a zkoušení her se prokázalo, že rostliny a příroda jsou dětem velmi blízké. Někdy se sice stalo, že se během hry objevil nějaký problém, ale nikdy podstatně neovlivnil průběh hry.

Domnívám se, že tento soubor her u dětí rozvíjí smyslové vnímání, představivost, logické myšlení, komunikační a sociální schopnosti, schopnost koncentrace, samostatnost a praktické dovednosti. Návody k jednotlivým hrám jsou psány podrobně včetně rozboru každé hry, jsou využitelné pro děti mladšího školního věku především ve školní družině.

Tyto hry, přestože mají vzdělávací charakter, jsou především určeny k odpočinkovým činnostem a měly by zůstat záležitostí dobrovolného rozhodnutí dětí. Hry tohoto typu by kromě vzdělávacího aspektu měly u dětí vyvolat především pocit zábavy a potěšení, což je dle mého názoru jejich hlavním účelem.

Seznam použitých informačních zdrojů

BALKOVÁ, K. *Náměty pro školní družinu*, Praha: Portál, 2006.

BEAZLEY, M. *Tajemství přírody*, Ostrava: Blesk, 1993.
ISBN 80-85606-21-6

ČERNOHORSKÝ, Z. *Základy rostlinné morfologie*, Praha: SPN, 1967.

ERIKSON, E. H. *Osm věků člověka*, W.W. Norton & Co., Inc., New York, 1963,
překlad Langmeier, J. a Langmeierová, D. Praha: KÚP, 1968.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice*, Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-X

HELUS, Z. *Osobnost a její vývoj*, Univerzita Karlova - Pedagogická fakulta, 2003.
ISBN 80-7290-125-7

HOLEYŠOVSKÁ, A. *Rok ve školní družině*, Praha: Portál 2003.
ISBN 80-7178-752-3

HONZÍKOVÁ, J. MICHÁLKOVÁ, L. VODÁKOVÁ, J. *Praktické činnosti II*,
Univerzita Karlova v Praze, 2000.
ISBN 80-7290-003-X

JANOUSEK, J. A KOL. *Metody sociální psychologie*, Praha: SPN 1986.

LANGMEIER, J. *Vývojová psychologie pro dětské lékaře*, Praha: Avicenum, 1991.

LANGMEIER, J. KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*, Praha: Grada
Publishing, 1998.
ISBN 80-7169-195-X

MAREŠ, J. ČÁP, J. *Psychologie pro učitele*, Praha: Portál, 2001.
ISBN 80-7178-463-X

MARTINOVSKÝ, J. *Klíč k určování stromů*, Praha: SPN, 1987.

MOORE, L. *Moje první encyklopedie*, Praha: Aventinum, 1991.

NAKONEČNÝ, M.: *Základy psychologie osobnosti*, Praha: SPN, 1968.

PAŘÍZEK, V. *Obecná pedagogika*, Praha: Univerzita Karlova - Pedagogická fakulta,
1991.
ISBN 80-7066-339-1

PÁVKOVÁ, J. HÁJEK, B. HOFBAUER, B. HRDLÍČKOVÁ, V. PAVLÍKOVÁ, A.
Pedagogika volného času, Praha: Portál, 2002.
ISBN 80-7178-711-6

PRŮCHA, J. WALTEROVÁ, E. MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*, Praha: Portál, 1995.
ISBN 80-7178-029-4

PŘÍHODA, V. *Ontogeneze lidské psychiky* Praha: SPN 1967.

ŘÍČAN, P. *Psychologie osobnost*, Praha: Orbis, 1975.

SKALKOVÁ, J. A KOL.: *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu*,
Praha: SPN 1983.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie školního dítěte*, Univerzita Karlova - Husitská
teologická fakulta, 1995.

ZAPLETAL, M. *Hry v přírodě*, Praha: Olympia, 1987.

ZAPLETAL, M. *Encyklopedie her*, Praha: Olympia, 1975.

Příloha č. 1

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
 Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

Hloubětínská 26, 198 00 Praha 9, tel: 221 900 540; <http://www.pedf.cuni.cz/uprps>

PŘIHLÁŠKA K TÉMATU ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

STUDENT	
Typ studia:	Bakalářské kombinované studium
Obor studia:	Vychovatelství
Příjmení, jméno, titul:	VLAŠCHLAJKA, KATEŘINA
Adresa bydliště:	PEČKY, GREŠEROVA 467 239 11
Kontaktní e-mail:	vlaskhajka@pedf.cuni.cz
Kontaktní telefon:	605 184 191

ZÁVĚREČNÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE	
Název přihlašovaného tématu práce:	Hry s rostlinami v pájmových čírnkách
Cíl práce:	Vytvořit a autěit soubor her s rostlinami vhodnými pro děti mladšího školního věku

	V Praze dne 26. 2. 2016
Podpis studenta:	<i>Kateřina Vlašchlajka</i>

VEDOUCÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Příjmení, jméno, titul:	Vodáková Třtka, doc. Ing. Eda.
Kontaktní e-mail:	Třtka.Vodakova@Pedf.cuni.cz
Kontaktní telefon:	2219 09 147
Podpis vedoucího:	<i>Třtka Vodáková</i>

Příloha č. 2

Bramborový závod

Příloha č. 3

Přenášení ořechů

Příloha č. 4

Poznej zeleninu a ovoce po čichu, hmatu a pohledem

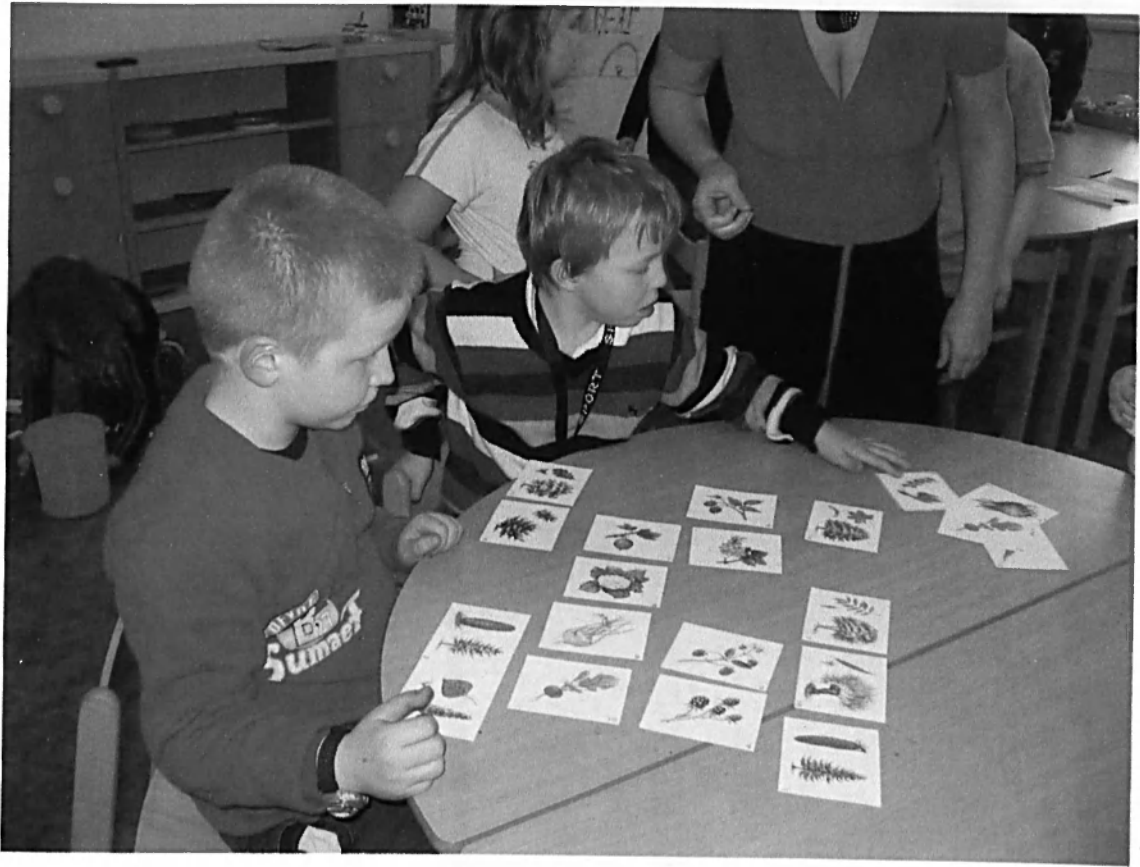
Příloha č. 5

Rostlinné pexeso

Příloha č. 6

Co nepatří do řady

Příloha č. 7
Doplňovačka

